

DRAMSKE TEHNIKE I PEDAGOGIJA U OBRAZOVANJU

KAZALIŠTE U UČIONICI

Program stručnog usavršavanja učitelja i
nastavnika hrvatskoga jezika

Voditelji:

Christian Jean-Michel Jalžević i Lucija Dujmović

www.cekate.hr

MODUL 1

Osnove kazališnoga rada u školi

Modul 1

Osnove kazališnoga rada u školi

1. O programu

Program stručnog usavršavanja „Kazalište u učionici” namijenjen je učiteljima i nastavnicima hrvatskoga jezika koji vode ili planiraju voditi školske dramske skupine. Program povezuje dramsku pedagogiju, glumu, dramaturgiju i kazališnu režiju u jedinstvenu cjelinu. Naglasak je na praktičnom radu, razvoju kreativnih metoda poučavanja i neposrednoj primjeni stečenih znanja u školskom okruženju. Polaznici tijekom edukacije prolaze sve faze nastanka kazališne predstave – od oblikovanja skupine i razvoja povjerenja do pripreme javne izvedbe. Posebna se pozornost posvećuje radu na književnim tekstovima, njihovoj dramatizaciji te razvoju autorskih projekata s učenicima.

Program stručnog usavršavanja „Kazalište u učionici” namijenjen je učiteljima i nastavnicima hrvatskoga jezika koji vode ili planiraju voditi školske dramske skupine. Program povezuje dramsku pedagogiju, glumu, dramaturgiju i kazališnu režiju u jedinstvenu cjelinu. Naglasak je na praktičnom radu, razvoju kreativnih metoda poučavanja i neposrednoj primjeni stečenih znanja u školskom okruženju.

Naglasak je na praktičnom radu, razvoju kreativnih metoda poučavanja i neposrednoj primjeni stečenih znanja u školskom okruženju. Polaznici tijekom edukacije prolaze sve faze nastanka kazališne predstave – od oblikovanja skupine i razvoja povjerenja do pripreme javne izvedbe. Posebna se pozornost posvećuje radu na književnim tekstovima, njihovoj dramatizaciji te razvoju autorskih projekata s učenicima.

2. Ciljevi programa

- razviti kompetencije za vođenje školskih dramskih skupina
- osnažiti učitelje za primjenu dramskih metoda u nastavi
- upoznati polaznike s osnovama glume, dramaturgije i režije
- razvijati autorske projekte učenika
- povezati književnost i kazališnu praksu
- potaknuti suradničko i iskustveno učenje

Program potiče razvoj sigurnoga i poticajnoga okruženja za učenike te osnažuje nastavnike za dugoročno planiranje rada školskih dramskih skupina tijekom cijele školske godine.

3. Ciljna skupina

Program je namijenjen učiteljima i nastavnicima hrvatskoga jezika, voditeljima školskih dramskih skupina, mentorima učenika za LiDraNo te svim te svim odgojno-obrazovnim djelatnicima koji žele unaprijediti svoje kompetencije u području kazališnoga rada.

4. Kompetencije i ishodi učenja

- planirati godišnji rad dramske skupine
- provoditi dramske i glumačke radionice
- koristiti govorne i dikcijske vježbe
- dramatizirati književna djela
- organizirati pokusni proces
- voditi rad na školskoj predstavi
- vrednovati kreativni proces učenika

5. Organizacija Modula 1

Nastavna cjelina	Trajanje
Dramska pedagogija	4 sata
Gluma i scenski govor	4 sata
Dramaturgija	3 sata
Kazališna režija	4 sata

Dramska pedagogija

Razvoj grupne dinamike, improvizacija, koncentracija, dramske igre, planiranje radionica i vođenje kreativnoga procesa.

Razvoj grupne dinamike, improvizacija, koncentracija, dramske igre, planiranje radionica i vođenje kreativnoga procesa.

Gluma i scenski govor

Disanje, artikulacija, interpretacija, partnerstvo, scenska prisutnost i razvoj izražajnosti učenika.

Disanje, artikulacija, interpretacija, partnerstvo, scenska prisutnost i razvoj izražajnosti učenika.

Dramaturgija

Analiza književnih tekstova, dramatizacija, struktura scene, razvoj autorskih predstava i oblikovanje scenskoga materijala.

Analiza književnih tekstova, dramatizacija, struktura scene, razvoj autorskih predstava i oblikovanje scenskoga materijala.

Kazališna režija

Mizanscena, organizacija proba, rad s ansamblom, ritam predstave, priprema javne izvedbe.

Mizanscena, organizacija proba, rad s ansamblom, ritam predstave, priprema javne izvedbe.

6. Način rada

Program se izvodi kroz praktične radionice, demonstracije, individualni i grupni rad, improvizacije, rasprave i refleksiju. Većina vremena posvećena je praktičnom radu kako bi polaznici stekli iskustvo koje mogu odmah primijeniti u vlastitoj školi.

DETALJNA RAZRADA MODULA 1

Dramska pedagogija u odgojno- obrazovnom procesu

Prva nastavna cjelina usmjerena je na upoznavanje polaznika s temeljnim načelima dramske pedagogije te njihovom primjenom u radu školskih dramskih skupina. Polaznici kroz praktične radionice upoznaju metode stvaranja sigurnoga i poticajnoga okruženja, izgradnje povjerenja unutar skupine te planiranja kreativnoga procesa tijekom školske godine.

Posebna pozornost posvećuje se ulozi voditelja dramske skupine. Polaznici analiziraju različite stilove vođenja, uče kako motivirati učenike različite dobi te kako razvijati odgovornost, suradnju i osjećaj pripadnosti skupini.

Kroz praktične zadatke isprobavaju dramske igre, improvizacije, vježbe koncentracije i grupne dinamike koje mogu odmah primijeniti u radu s učenicima.

Obrađuju se i načini planiranja godišnjega rada, oblikovanja pojedine radionice te prilagodbe aktivnosti različitim uzrastima i iskustvu učenika.

Gluma i scenski govor

Druga nastavna cjelina posvećena je razvoju osnovnih glumačkih kompetencija. Polaznici prolaze niz praktičnih vježbi kojima razvijaju koncentraciju, partnerstvo, maštu, emocionalnu izražajnost i scensku prisutnost.

Velik dio rada posvećen je govornoj kulturi. Obrađuju se pravilno disanje, artikulacija, dikcija, ritam govora i interpretacija književnoga teksta. Polaznici upoznaju metode kojima mogu pomoći učenicima u svladavanju treme te razvijanju sigurnoga javnog nastupa.

Kroz rad u paru i manjim skupinama sudionici uvježbavaju kratke improvizacije i scenske etide te analiziraju mogućnosti njihove primjene u školskim predstavama.

Dramaturgija i razvoj kazališnoga materijala

Treća nastavna cjelina uvodi polaznike u osnove dramaturgije i dramatizacije književnih djela. Poseban naglasak stavlja se na odabir tekstova primjerenih školskom uzrastu te njihovu prilagodbu za scensku izvedbu.

Polaznici upoznaju načine oblikovanja dramskih prizora, razvoja sukoba, izgradnje likova i povezivanja scena u cjelovitu predstavu. Obrađuju se metode stvaranja autorskih projekata u kojima učenici aktivno sudjeluju u prikupljanju i oblikovanju scenskoga materijala kroz improvizaciju i zajedničko stvaranje.

Osnove kazališne režije

Posljednja nastavna cjelina usmjerena je na organizaciju i vođenje pokusnoga procesa. Polaznici upoznaju osnovne redateljske postupke, principe mizanscene, ritma predstave i rada s glumačkim ansamblom.

Raspravlja se o organizaciji proba, raspodjeli zadataka, komunikaciji s učenicima i pripremi završne izvedbe u školskim uvjetima. Posebna se pozornost posvećuje praktičnim rješenjima koja su primjenjiva u školskim dvoranama, učionicama i kulturnim centrima.

Završna praktična vježba

Na završetku Modula 1 polaznici rade u manjim skupinama te izrađuju prijedlog školskoga kazališnoga projekta. Svaka skupina odabire književni ili autorski predložak, izrađuje plan rada, predlaže dramskopedagoške metode, oblikuje osnovnu dramaturšku strukturu i redateljsku koncepciju te predstavlja projekt ostalim sudionicima.

Završna vježba služi povezivanju svih sadržaja obrađenih tijekom edukacije te omogućuje voditeljima pružanje stručnih povratnih informacija i preporuka za daljnji rad.

Metodologija rada

Program se temelji na iskustvenom učenju. Teorijski sadržaji uvode se samo u mjeri potrebnoj za razumijevanje praktičnoga rada, dok je najveći dio edukacije posvećen radionicama, praktičnim zadacima, analizi i refleksiji. Takav pristup omogućuje polaznicima razvoj sigurnosti u vođenju dramskih aktivnosti te jednostavniji prijenos stečenih znanja u svakodnevnu nastavnu praksu.

ORGANIZACIJA PROGRAMA MODULA 1

Organizacija i način izvođenja

Program se izvodi u ukupnom trajanju od 15 nastavnih sati kroz intenzivan rad u maloj skupini do najviše 20 polaznika. Mali broj sudionika omogućuje individualan pristup, kontinuirane povratne informacije i aktivno sudjelovanje svakoga polaznika. Edukacija se provodi kroz kombinaciju praktičnih radionica, zajedničkih analiza, demonstracija, rasprava i samostalnog rada.

Svaka nastavna cjelina logično se nadovezuje na prethodnu kako bi polaznici postupno razvili znanja potrebna za samostalno vođenje školske dramske skupine. Program je zamišljen kao cjelina, zbog čega se preporučuje pohađanje svih radionica.

Vrednovanje rada polaznika

Program nema klasičan ispit. Napredak se prati kroz aktivno sudjelovanje, praktične zadatke, suradnju u skupini i završnu prezentaciju. Naglasak nije na ocjenjivanju nego na profesionalnom razvoju, razmjeni iskustava i stjecanju sigurnosti u praktičnom radu.

Mentorska podrška

Nakon završetka Modula 1 svaki polaznik ostvaruje pravo na jedno individualno mentorsko savjetovanje u trajanju od 30 minuta. Savjetovanje može biti usmjereno na planiranje rada školske dramske skupine, odabir tekstova, pripremu predstave ili rješavanje konkretnih izazova iz vlastite nastavne prakse.

Voditelji programa

Program vode kazališni profesionalci s dugogodišnjim iskustvom u području dramske pedagogije, režije, glume i rada s djecom, mladima i odraslima. Edukacija se temelji na suvremenim pedagoškim metodama i iskustvima stečenima kroz umjetničku i obrazovnu praksu.

- Christian Jean-Michel Jalžević – kazališni redatelj, dramski pedagog i umjetnički voditelj Divan teatra
- Lucija Dujmović – glumica i dramska pedagoginja s iskustvom rada u obrazovanju i kazalištu.

Christian Jean-Michel Jalžević

kazališni je redatelj, dramski pedagog i producent. Nakon studija povijesti i filozofije na Hrvatskim studijima diplomirao je kazališnu režiju i radiofoniju na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Od 2013. djeluje kao dramski pedagog, a dugogodišnji je voditelj dramskih grupa u Centru KNAP. Profesionalno se usavršavao asistirajući redateljima, među kojima je i Georgij Paro.

Osnivač je i umjetnički voditelj Divan Teatra, u kojem kontinuirano razvija autorske i suvremene kazališne projekte. Režirao je predstave Sakrij se negdje daleko. Do smrti, Studentica, Homesick i Antigona. Predstava Studentica osvojila je nagrade na Festivalu glumca i Gumbekovim danima, dok je Antigona proglašena najboljom predstavom Festivala hrvatskih kazališnih amatera. Član je Hrvatskog društva dramskih umjetnika (HDDU), redovito sudjeluje kao mentor i gost stručnih skupova te se uz kazališni rad bavi pisanjem scenarija i režijom glazbenih spotova.

Lucija Dujmović

diplomirana je glumica i producentica, magistrica glume Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu. Dobitnica je Rektorove nagrade za umjetnički i znanstveni doprinos projektu Pravda, a tijekom studija nastupala je na festivalima KRADU, DesAdu, MESS i MOT te ostvarila brojne koncertne nastupe i radijske uloge.

Godine 2017. suosnovala je umjetničku organizaciju Iza zavjese, u kojoj djeluje kao umjetnička voditeljica i producentica. Ostvarila je zapažene uloge u predstavama Tko je ubio Zvonka Bušića, Mladež bez Boga, Memorija svijeta je puna, Kaspar, Don Juan i Studentica. Za naslovnu ulogu u predstavi Studentica nagrađena je Nagradom Nada Subotić za najbolje umjetničko ostvarenje mlade glumice na 30. Festivalu glumca. Uz kazališni rad redovito surađuje na radijskim dramama, televizijskim projektima i sinkronizacijama te vodi dramske radionice za djecu, mlade i odrasle. Članica je Hrvatskog društva dramskih umjetnika (HDDU).

Mjesto održavanja

Program se održava u Centru za kulturu Trešnjevka (CeKaTe), u prostoru prilagođenom praktičnom kazališnom radu. Prostor omogućuje izvođenje svih planiranih radionica, rad u manjim skupinama te završne prezentacije.

Termini održavanja subotom u studenom 2026.

- 7. studenoga | 10:00 – 14:00
- 14. studenoga | 10:00 – 14:00
- 21. studenoga | 10:00 – 13:00
- 28. studenoga | 10:00 – 14:00

Kotizacija

• 1 sudionik	280 €
• 2 osobe iz iste škole	250 € po osobi
• 3 osobe iz iste škole	220 € po osobi
• 4 ili više osoba iz iste škole	200 € po osobi

Potvrda

Polaznici koji redovito pohađaju program i sudjeluju u završnoj praktičnoj aktivnosti dobivaju potvrdu o završenom Modulu 1 te potvrdu o odslušanim satima stručnoga usavršavanja.

Nastavak stručnog usavršavanja

Modul 1 predstavlja prvi dio cjelovitoga programa koji je planiran kroz tri modula, ukupnoga trajanja 45 sati. Sljedeći moduli produbljuju znanja iz područja rada s glumcem, režije, dramatizacije, autorskoga kazališta i pripreme složenijih školskih produkcija.

Prijave

Prijave se zaprimaju do popunjavanja mjesta. Broj polaznika ograničen je na 20 kako bi se osigurala kvaliteta rada i individualan pristup. Prednost imaju kandidati koji pravodobno izvrše prijavu i uplatu kotizacije.

Obrazac: <https://forms.gle/wXktBtHUovujr1ZN9>

Zaključak

Program „Kazalište u učionici“ osmišljen je kako bi učiteljima i nastavnicima hrvatskoga jezika pružio konkretna znanja i vještine za kvalitetno vođenje školskih dramskih skupina. Cilj programa nije samo priprema predstava nego razvoj kreativnoga, sigurnoga i poticajnoga prostora u kojem učenici kroz kazališni rad razvijaju komunikacijske, umjetničke i socijalne kompetencije. Stečena znanja polaznici mogu odmah primijeniti u svakodnevnoj školskoj praksi te tako dugoročno obogatiti kulturni život svoje škole.

ZAVRŠNA POGLAVLJA

Primjena stečenih znanja u školskoj praksi

Stečena znanja osmišljena su tako da budu neposredno primjenjiva u svakodnevnom radu s učenicima. Nakon završetka programa polaznici mogu samostalno planirati godišnji rad dramske skupine, osmisliti radionice, voditi pokusni proces te pripremiti javnu izvedbu prilagođenu mogućnostima škole. Poseban naglasak stavlja se na razvoj kreativnosti, međusobnoga uvažavanja i aktivnoga sudjelovanja svih učenika.

Utjecaj na učenike

Kazališni rad doprinosi razvoju govornih i komunikacijskih vještina, samopouzdanja, empatije, odgovornosti i sposobnosti suradnje. Učenici kroz proces stvaranja predstave uče preuzimati odgovornost za zajednički cilj, razvijaju kritičko mišljenje i sposobnost javnoga nastupa te stječu iskustvo timskoga rada koje je vrijedno i izvan kazališnoga konteksta.

Povezanost s nastavom hrvatskoga jezika

Program polazi od sadržaja nastavnog predmeta Hrvatski jezik te pokazuje kako književna djela mogu postati polazište za stvaralački rad. Dramatizacija, interpretacija i scensko istraživanje književnih tekstova učenicima približavaju sadržaje na aktivan i iskustven način te povećavaju njihovu motivaciju za čitanje i analizu književnosti.

Razvoj školskih projekata

Sudionici se potiču na osmišljavanje autorskih školskih projekata, obilježavanje važnih datuma, suradnju s lokalnom zajednicom te uključivanje školskih predstava u kulturni život škole. Posebna se pozornost posvećuje planiranju procesa, raspodjeli zadataka i održivom razvoju dramske skupine iz godine u godinu.

Profesionalna zajednica

Program želi stvoriti mrežu učitelja i nastavnika koji međusobno razmjenjuju iskustva, primjere dobre prakse i nastavne materijale. Takva suradnja pridonosi razvoju kvalitetnijega kazališnoga rada u školama te potiče dugoročno profesionalno usavršavanje sudionika.

Vizija programa

„Kazalište u učionici“ zamišljeno je kao dugoročan program stručnoga usavršavanja koji kroz tri modula omogućuje sustavan razvoj kompetencija potrebnih za vođenje školskih dramskih skupina. Svaki modul predstavlja zasebnu cjelinu, ali zajedno čine zaokružen program koji povezuje umjetničku kvalitetu, pedagoški pristup i praktičnu primjenu.

Završna riječ

Kazalište u školi nije samo izvannastavna aktivnost nego prostor susreta, stvaralaštva i zajedništva. Kroz ovaj program učitelji i nastavnici stječu znanja koja im omogućuju da učenicima ponude kvalitetno kazališno iskustvo te razviju školske dramske skupine koje će biti mjesto kreativnosti, dijaloga i osobnoga razvoja. Program je osmišljen kako bi pružio konkretne alate, sigurnost u radu i poticaj za stvaranje novih kazališnih projekata u školama diljem Hrvatske.

Kazalište u učionici. Program stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika hrvatskoga jezika u sklopu projekta “Dramske tehnike i pedagogija u obrazovanju” Centra za kulturu Trešnjevka u Zagrebu, koji je sufinanciran sredstvima Grada Zagreba – Gradskog ureda za kulturu i civilno društvo

Tekst pripremio i projekt osmislio:
Christian Jean-Michel Jalžević

CE
KA
TE

Centar
za kulturu
Trešnjevka

